

Kirjoittajakutsu EUROSTUDENT VIII -julkaisuun

Opetus- ja kulttuuriministeriö osallistuu Eurostudent VIII -tutkimushankkeeseen, jolla kartoitetaan korkeakouluopiskelijoiden elinoloja, opiskelua, liikkuvuutta, sosiaalista taustaa ja toimeentuloa.

Tutkimus on osa Euroopan laajuista tutkimusta, joka toteutetaan samanaikaisesti 30 eri maassa. Suomi on osallistunut Eurostudent-tutkimukseen jo yli kahdenkymmenen vuoden ajan.

Tutkimuksessa kerätään kansainvälisesti vertailukelpoista tietoa opiskelijoiden sosiaalisesta ja taloudellisesta asemasta ja opiskelusta – mm. korkeakoulutukseen pääsystä, opiskelijoiden ajankäytöstä, liikkuvuudesta ja toimeentulosta. Tällä kierroksella yhtenä teemana tarkastellaan kansainvälisten opiskelijoiden Suomeen integroitumisesta.

Tutkimustulokset julkaistaan keväällä 2023 osana kansainvälistä Eurostudent-julkaisua, minkä lisäksi aineistosta tuotetaan tieteellisiä tutkimusartikkeleita ja sekä kansallinen tutkimusraportti.

Eurostudent VIII -tutkimuksen tuloksia hyödynnetään kansallisessa korkeakoulutuksen kehittämistyössä. Opetus- ja kulttuuriministeriö avaa kutsun Eurostudent VIII -teemoista tutkijoille artikkeleiden laatimiseksi. Tarkoitus on, että keväällä 2022 kerätty Eurostudent VIII -aineisto muodostaa osan näiden artikkeleiden lähdeaineistosta mutta tutkijat käyttävät lisäksi lähteenä myös muuta aineistoa ja aiempaa tutkimusta. Artikkeleissa toivotaan myös hyödynnettävän opetushallinnon tietopalvelu Vipusen koulutustietokannan aineistoja niiden soveltuessa artikkelien aiheisiin.

Tutkimusaiheen rajauksesta riippuen artikkeleissa on mahdollisuus hyödyntää myös aikaisempien Eurostudent VI- ja VII -kierroksen aineistoja. Eurostudent VIII-aineisto luovutetaan valituille kirjoittajille Tilastokeskuksen FIONA-etäkäyttöjärjestelmässä joko SPSS- tai SAS-muodossa Tilastokeskuksen laatiman analyysiohjeistuksen kanssa ja artikkelien tulee olla valmiita 30.07.2023.

Artikkeleissa on hyvä ottaa huomioon pääministeri Sanna Marinin hallituksen tavoitteet Suomen koulutus- ja osaamistason nostamiseksi, koulutuksellisen tasa-arvon vahvistamiseksi ja oppimiserojen kaventamiseksi koko koulutusjärjestelmässä niin molemmilla kansalliskielillä kuin alueellisesti. Tarkemmat artikkeliteemat avataan hankinta-asiakirjoissa.

Artikkeleita toivotaan seuraavista teemoista:

Valmennuskurssit ja opiskelijavalintojen uudistus

Korkeakoulujen opiskelijavalintoja uudistettiin 2018–2020 mm. lisäämällä todistusvalinnalla valittavien hakijoiden osuutta koulutussiirtymien sujuvoittamiseksi. Samalla haluttujen koulutusalojen sisäänpääsyyn liittyvä valmennuskurssimarkkina on muuttanut muotoaan.

Eurostudent-tiedonkeruu muodostaa keskeisen aikasarjamuotoisen tietopohjan koulutusaloilta valmistavien valmennuskursseille osallistumisen yleisyydestä opiskelijoiden keskuudessa. Tämänkertaisella tiedonkeruulomakkeella huomioitiin aiempaa selkeämmin opiskelijan nykyisen tutkinto-ohjelman sisäänpääsyyn liittyvän valmennuskurssin käyminen erikseen valintakokeeseen ja toisaalta ylioppilastutkinnon kokeeseen valmistavien kurssien osalta. Missä määrin ja millä koulutusaloilla valmennuskurssien yleisyys on uudistuksen myötä vähentynyt, ja millä puolestaan painotus on muuttunut todistusvalintaan liittyväksi nk. abivalmennukseksi?

Korkeakouluympäristön saavutettavuus

Opetus- ja kulttuuriministeriö valmisteli korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelman vuosina 2020–21. Tämänkertainen Eurostudent-tiedonkeruu sisältää erityispainopisteenä opiskelijoiden yhdenvertaisuutta, syrjäntäkokemuksia sekä koulutuksen digitaalista saavutettavuutta kartoittavan kysymysmoduulin. Tutkimusartikkeliin toivotaan jäsentävän saavutettavuustyön tietopohjaa aikaisemman kirjallisuuden ja tuoreen empiirisen aineiston vuoropuheluna: Mitkä ovat suomalaisessa korkeakoulutusjärjestelmässä keskeiset saavutettavuuden osa-alueet, ja miten ne ilmenevät tuoreen Eurostudent-tutkimusaineiston valossa? Millä koulusaloilla ja missä opiskelijaryhmissä edellä mainitut saavutettavuuden osa-alueet ilmenevät haasteellisina, ja missä taas on edistytty?

Kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden integroituminen

Korkeakouluissa opiskelee 20 000 ulkomaista opiskelijaa. Ennakoitavissa olevan osaajapulan myötä tavoitteena on, että entistä useampi ulkomainen tutkinto-opiskelija työllistyisi valmistumisensa jälkeen Suomeen. Eurostudent-tutkimus kartoittaa kaikkien opiskelijoiden työssäkäynnin, opintomenestyksen ja opiskeluhyvinvoinnin lisäksi myös kv-tutkinto-opiskelijoiden tämänhetkisiä aikomuksia jäädä Suomeen valmistumisen jälkeen.

Millaisilla koulutus- työvoima- ja yhteiskuntapoliittisilla keinoilla ulkomaisia tutkinto-opiskelijoita voitaisiin nykyistä paremmin saada asettumaan Suomeen ja kuinka opintojen aikainen integroituminen toteutuu? Mitä erityispiirteitä ulkomaisten opiskelijoiden opinnoissa ja opintojen aikaisessa työssäkäynnissä tai toimeentulossa mahdollisesti on?

Kansainvälinen liikkuvuus

Tutkinto-opiskelijoiden kansainvälinen liikkuvuus on ollut laskussa jo pidempään ja liikkuvuusjaksojen määrät suorastaan romahtivat Covid-pandemian myötä. Eurostudent kerää kansainvälisesti vertailukelpoista tietoa liikkuvuuden koetuista esteistä ja kannustimista. Hyödyntäen tuoreen tiedonkeruun, koulutustietokanta Vipusen sekä kansainvälisen indikaattoriaineiston tuloksia halutaan selvittää, millä politiikkatoimilla ja kannustimilla (korkeakouluille, opiskelijoille) suomalaisten tutkinto-opiskelijoiden kansainvälistä liikkuvuutta saataisiin edistettyä, ja mitkä ovat liikkuvuuden merkittävimmät esteet suhteessa eurooppalaisiin verrokkimaihin?

Digitaaliset opiskeluvalmiudet

Etäopetuksen merkitys kasvoi merkittävästi Covid-pandemian myötä, mutta samalla eri opiskelijaryhmien valmiudet omaksua digitaalisia opiskelutyökaluja vaihtelevat merkittävästi. Eurostudent kartoittaa nyt ensimmäistä kertaa opiskelijan nykyisessä koulutuksessa koettujen valmiuksien sekä alakohtaisten vaatimusten välistä vastaavuutta uudella kysymysmoduulilla. Millä aloilla ja missä opiskeluryhmissä digitaaliseen suorittamiseen liittyvät valmiudet ja vaatimukset kohtaavat hyvin, ja missä ilmenee ongelmia? Erityisen tärkeää on pohtia kasvotusten vs. etänä tapahtuvan ohjauksen ja tuen riittävyttä. Ovatko ongelmat digitaalisissa työvälaineissä yhteydessä opintojen etenemiseen tai opiskelumotivaatioon?

Toimeentulo

Inflaatio sekä yleisten elinkustannusten nousu iskevät opiskelijoihin muuta väestöä voimakkaammin, sillä opiskelijoiden taloudellinen liikkumavara on usein rajallinen. Eurostudent-tiedonkeruu kartoittaa opiskelijoiden toimeentuloa, tulonlähteitä sekä opintolainaan liittyviä asenteita. Toimeentuloa ja rahankäyttöä kuvaavat tiedot on kerätty kevään 2022 aikana. Tutkijat voivat tarjota tutkimusasetelmia seuraaviin osakysymyksiin: Kuinka voimakkaasti elinkustannusten nousu vaikuttaa eri opiskelijaryhmissä? Näkyykö opiskelijan omien tulorajojen korotus lisääntyneinä työtuloina jo keväällä 2022? Näkyvätkö opintotuen tulorajojen korotukset opintotuen saajien opintosuorituskertymässä? Onko opintolainaa käyttäneiden ja ei käyttäneiden opintopistekertymissä eroja? Mihin opiskeluhyvinvoinnin ja opintojen etenemisen osa-alueisiin toimeentulo-ongelmat ovat yhteydessä? Erityisesti muita tässä kutsussa mainittuja teemoja läpileikkaavat tutkimusasetelmat ovat toivottuja.

Opiskelijahyvinvointi läpileikkaavana teemana

Tutkimuskysymysten rajauksessa sekä empiirisessä analyysissä tutkijoita pyydetään huomioimaan korkeakoulutuksen tasa-arvon ja saavutettavuuden kannalta keskeiset opiskelijaryhmät.

Tutkimusasetelmassa on syytä huomioida, että mielenterveys-teeman osalta THL:n toteuttama Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimus tuottaa jo tietoa ongelmien yleisyydestä eri opiskelijaryhmistä, vaan Eurostudentin tarkoitus on tuottaa tietoa ongelmien yhteyksistä muihin opiskeluhyvinvoinnin osa-alueisiin. Tulosten raportoinnissa tulisi kiinnittää huomiota korkeakoulutuksessa aliedustettuihin ryhmiin sekä mielenterveysongelmista kärsivien opiskelijoiden kokemuksiin.

Lisätietoja aineistoista antaa Tilastokeskuksessa yliaktuaari Juhani Saari, p. 029 551 2680, eurostudent@tilastokeskus.fi.

Eurostudent-aineisto ja sen pohjalta tehdyt analyysit ovat tärkeä osa ministeriön poliittista päätöksentekoa ja yleistä taustoittavaa aineistoa korkeakoulupoliittisen keskustelun pohjaksi.

Korkeakoulutuksen tutkijoita, asiantuntijoita ja kehittäjiä pyydetään lähettämään hakemus opetus- ja kulttuuriministeriön kirjaamoon (kirjaamo.okm@gov.fi) **24.2.2023 mennessä**. Hakemuksen sisältö määritellään hakemuksen mallipohja-liitteessä. Jos lähettäminen kirjaamoon ei ole mahdollista, ota yhteyttä lisätietoja antaviin virkahenkilöihin. Vastuu hakemuksen saapumisesta määräaikaan mennessä on hakijalla.

Artikkeleiden toteuttamiseen on varattu 80 000 € momentilta 29.40.20.1. Artikkeleita rahoitetaan arviolta 4–8. Ministeriö pitää oikeuden valita rahoitettavat hankkeet ja niiden lukumäärän. Avustukset ovat harkinnanvaraisia. Hakemusten arviointi ja keskinäinen vertailu perustuvat kokonaisarviointiin, jossa otetaan huomioon seuraavat perusteet:

1. Suunnitelman selkeys ja relevanttius ilmoitettujen teemojen suhteen,
2. suunnitelman toteuttamiskelpoisuus ja realismi,
3. suunnitelman tieteellinen laatu,
4. tausta-aineistojen laaja ja/tai innovatiivinen käyttö.

Arviointiprosessissa sovelletaan Lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta (21.5.1999/621). Arviointiin kohdistuvissa esteellisyysselvityksissä sovelletaan Hallintolain (6.6.2003/434) esteellisyyttä koskevia säännöksiä ja Suomen Akatemian esteellisyyssperiaatteita [Hakemusten arviointi ja päätöksenteko - Suomen Akatemia](#). Avustuksiin sovelletaan Valtionavustuslakia (688/2001).

Artikkelit ja kansallinen Eurostudent VIII -raportti julkaistaan ministeriön julkaisusarjassa vuonna 2023.

[Kansallinen raportti ja temaattiset tutkimusraportit ministeriön verkkosivuilla.](#)

Lisätietoja antavat:

Tuomas Parkkari, tuomas.parkkari@gov.fi

Kaisu-Maria Piironen, kaisu-maria.piironen@gov.fi

Ylijohtaja

Atte Jääskeläinen

Liitteet:

1. Eurostudent VIII -kyselylomake
2. Hakemuksen mallipohja